

ONTWERPBEGROTING 2015

(INCLUSIEF MEERJARENRAMING 2015-2018)

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	44
1.1	Een nieuwe organisatie aan zet.....	44
1.2	Taken	44
1.3	Dienstverleningsconcept	55
1.4	Transitieproces	55
1.5	Huisvesting en ondersteunende functies.....	55
2	Programma chemisch laboratorium.....	66
2.1	Taken en processen.....	66
2.2	Kwaliteit en innovatie.....	66
2.3	Meetvraag: ontwikkelingen en kansen	66
2.4	Ontwikkeling van de formatie	77
2.5	Kosten.....	77
3	Programma hydrobiologisch laboratorium	88
3.1	Taken en processen.....	88
3.2	Meetvraag: ontwikkelingen en kansen	88
3.3	Ontwikkeling van de formatie	99
3.4	Kosten.....	99
4	Inkomsten/kostenverdeling	1010
4.1	Uitgangspunt	1010
4.2	Chemisch laboratorium	1010
4.3	Hydrobiologisch laboratorium.....	1010
5	Financiële beschouwing 2015-2018	1111
5.1	Financiële uitgangspunten	1111
5.2	Reserves en voorzieningen.....	1111
5.3	Investerings.....	1111
5.4	Financiering	1111
5.5	Verbonden partijen	1212
5.6	Bedrijfsvoering	1212
5.7	EMU-saldo	1313
5.8	Topinkomens	1313
6	Exploitatiebegroting naar kosten- en opbrengstsoort.....	1414
6.1	Totaaloverzicht.....	1414
6.2	Globale toelichting op de begroting 2015 naar kosten- en opbrengstsoort.....	1414
	Bijlage 1: voorlopige bijdrage per waterschap voor 2015	1717

1 INLEIDING

1.1 Een nieuwe organisatie aan zet

Het waterlaboratorium "Aqualysis" heeft na de start op 1 januari 2014 inmiddels meerdere transitieprocessen uitgevoerd na de integratie van de waterschapslaboratoria van Waterschap Groot Salland en Regge en Dinkel.

Het laboratorium Aqualysis werkt voor de waterschappen Groot Salland, Reest en Wieden, Rijn en IJssel, Vallei en Veluwe, Vechtstromen en Zuiderzeeland. De waterschappen hebben er belang bij over een eigen laboratorium te beschikken vanwege de nauwe verbondenheid van de adviesfunctie van een laboratorium met andere primaire taken van een waterschap.

Samenvoeging van de laboratoria dient drie doelen:

1. verlagen uitvoeringskosten, (verder) verbeteren kwaliteit en verminderen kwetsbaarheid,
2. toekomstbestendige oplossing en
3. borgen blijvende zeggenschap en grip voor en het vasthouden van de huidige deelnemers.

1.2 Taken

Het waterlaboratorium voert de taken op het terrein van *chemische analyse* uit voor de 6 genoemde waterschappen. Daarnaast worden er inmiddels werkzaamheden, die waterschappen voorheen uitbesteden aan de markt en die het eigen laboratorium op bedrijfseconomisch verantwoorde condities zelf kan uitvoeren, in het eigen laboratorium uitgevoerd. Voor specialistische werkzaamheden, waarvoor het bedrijfseconomisch niet rendeert deze zelf uit te voeren, en op momenten van piekbelasting, wordt wel een beroep op de markt gedaan. Het is de laboratoriumorganisatie die de aanbesteding als aankoopcentrale uitvoert, om zo ook hier de schaalvoordelen te maximaliseren.

Op het punt van de *monsterneming* worden er verschillende werkwijzen gehanteerd, niet ieder waterschap laat monsterneming door Aqualysis uitvoeren.. In het kader van de efficiency worden er gesprekken gevoerd met enkele waterschappen om de monsterneming wel door Aqualysis uit te laten voeren. De voor monsterneming benodigde werkruimten in het gebied worden door de waterschappen om niet ter beschikking gesteld aan het laboratorium. Waterschappen die de taak monsterneming bij de laboratoriumorganisatie onderbrengen betalen hiervoor een extra bijdrage.

Daarnaast wordt voor de waterschappen Groot Salland, Rijn en IJssel, Vallei en Veluwe, Vechtstromen, en Zuiderzeeland het *hydrobiologisch onderzoek* uitgevoerd. Dit deel wordt in deze begroting als een apart programma gepresenteerd. Aan waterschap Reest en Wieden wordt deze mogelijkheid ook geboden, maar hiermee is nog geen rekening gehouden bij het bepalen van de omvang en kosten van het hydrobiologisch programma.

De ambitie van de laboratoriumorganisatie omvat dat het zich kan meten met de markt als het gaat om de prijs – kwaliteit verhouding. Die verhouding is tenminste hetzelfde en waar mogelijk beter. Om dit te monitoren vergelijkt het laboratorium zich periodiek met prestaties van marktpartijen en initieert zij waar nodig verbeteringen. Hiervoor zijn directeur en bestuur verantwoordelijk, waarbij de waterschappen een bijdrage leveren door mee te werken aan harmonisatie en standaardisatie van werkwijzen.

Door de geïntegreerde laboratoriumorganisatie in een gemeenschappelijke regeling, op termijn een 'bedrijfsvoeringsorganisatie', onder te brengen is directe invloed en grip vanuit de waterschappen geborgd op het productenpakket, de manier waarop de laboratoriumactiviteiten worden uitgevoerd en op de prijs-kwaliteitverhouding. Afspraken in de vorm van prestatie-indicatoren worden vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst.

1.3 Dienstverleningsconcept

De waterschappen hebben behoefte aan een professioneel en deskundig laboratorium dat de werkzaamheden op een kwalitatief hoog niveau uitvoert en een hoge leverbetrouwbaarheid heeft. Daarvoor is kwaliteit en continuïteit en een goede opdrachtgever - opdrachtnemerrelatie en interactie tussen de waterschappen en de laboratoriumorganisatie van groot belang. Het laboratorium moet de waterschappen ontzorgen. Hiervoor is nodig dat de medewerkers van het laboratorium een voldoende hoog kennisniveau van laboratoriumwerkzaamheden hebben en het waterschapswerk en -belang begrijpen. Het laboratorium moet een groot deel van de analyses in eigen huis kunnen verrichten en namens de deelnemende organisaties een professionele opdrachtgever zijn richting derde partijen. Het laboratorium moet voldoende flexibel zijn, zowel om te kunnen inspelen op ad hoc vragen en schommelingen in de vraag, als voor wat betreft nieuwe analyses en technieken en projectmatig werken.

1.4 Transitieproces

Bij de oprichting per 1 januari 2014 van het waterlaboratorium Aqualysis is gekozen voor een aanpak van het transitieproces op basis van het principe van eenheid van leiding en bestuur. De verantwoordelijkheid voor het transitieproces ligt bij de directeur, onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Daardoor hebben de waterschappen invloed en zeggenschap over dit transitieproces.

Het geïntegreerde laboratorium heeft enige jaren tijd nodig om de voordelen van de schaalvergroting te realiseren en optimaal te gaan functioneren. Hiervoor zijn stappen nodig op het terrein van standaardisatie en harmonisatie van werkwijzen, gebruik van apparatuur en applicaties, werkprocessen en concentratie op één locatie. Hiervoor is de periode 2014- 2016 gereserveerd.

In deze periode moet de reductie van de formatie worden gerealiseerd die enerzijds het gevolg is van de grotere doelmatigheid bij samenwerking en anderzijds van een dalende meetvraag.

In 2017 zijn er geen transitiekosten meer ten laste van de nieuwe laboratoriumorganisatie.

1.5 Huisvesting en ondersteunende functies

De huisvesting wordt uiterlijk per 1 januari 2017 geconcentreerd aan de Loggerweg in Zwolle. Dit gebouw is tegen boekwaarde in eigendom, exclusief de grond, overgenomen van Waterschap Groot Salland. Daarnaast zijn er werkruimten voor monsternamen in het werkgebied, die door de waterschappen om niet ter beschikking worden gesteld. Dit blijkt bedrijfseconomisch de meest doelmatige oplossing.

Vanaf 1 januari 2015 zullen alle medewerkers (m.u.v. de monsternemers) van de locatie Almelo werkzaam zijn aan de Loggerweg in Zwolle. Dit wordt vervroegd tot stand gebracht in het kader van efficiency.

De ondersteunende functies worden uit oogpunt van doelmatigheid en het voorkomen van kwetsbaarheid verzorgd door het Waterschap Groot Salland. Er gelden zakelijke condities en hiervoor zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten.

Aanvullend huurt Aqualysis werkruimten van Waterschap Groot Salland aan de Dr. Van Thienenweg voor het hydrobiologisch onderzoek en aan de Loggerweg (gebouw Deltaplast).

2 PROGRAMMA CHEMISCH LABORATORIUM

2.1 Taken en processen

De taken van het laboratorium bestaan uit: planning, monsterneming, analyses, rapportages, toetsing en technische advisering. De organisatie zal klanten adviseren of een analyse nodig is of niet: 'het advies om een bepaling niet te doen' kan de klanten kosten besparen.

2.2 Kwaliteit en innovatie

Kwaliteitsborging

Voldoende kwaliteit en voldoende innovatie moeten gegarandeerd zijn in het laboratoriumonderzoek, omdat de laboratoriumorganisatie een spilfunctie vervult ten dienste van het waterschap. De laboratoriumorganisatie dient daarom wat betreft de chemische werkzaamheden geaccrediteerd te zijn conform NEN-EN-ISO 17025. Ook dienen alle relevante chemische analyses inclusief monsterneming uitgevoerd te worden onder accreditatie door de Raad voor Accreditatie, in de voor het waterschap relevante matrices op het gebied van relevante wet- en regelgeving (o.a. AS2000 en AS3000).

Innovatie

Het laboratorium kan zich verder uitbouwen als kenniscentrum dat adviezen geeft aan de waterschappen op milieutechnisch onderzoeksgebied. Hiervoor is het noodzakelijk dat het laboratorium een toekomstgerichte oriëntatie heeft en de blik ook naar de buitenwereld richt.

Om innovaties te kunnen ontwikkelen is het nodig dat het laboratorium de ruimte van zijn klanten krijgt om hierin te investeren en hier proactief mee om kan gaan. Het gaat dan vooral om productinnovatie door testontwikkeling en toepassing van nieuwe technologie om de efficiency van het laboratorium te verhogen. Hiermee blijft het laboratorium in staat om nieuwe analyses uit te voeren, waardoor zij niet afhankelijk is van uitbesteding en feitelijk investeert in haar eigen marktaandeel. Innovatie heeft betrekking over de volle breedte van de activiteiten van het laboratorium.

De vraag waarin geïnvesteerd wordt, is een gezamenlijke beslissing van het laboratorium en de deelnemers. Deze keuze wordt gemaakt op basis van een Investeringsplan innovatie. De mate waarin innovatie nodig is, kan over de jaren en over de verschillende disciplines wisselen. De huidige middelen zijn hierbij uitgangspunt.

Om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen en om hierop invloed te kunnen blijven uitoefenen, is het laboratorium actief in werkgroepen van ILOW en Fenelab en is het actief in NEN-commissies.

2.3 Meetvraag: ontwikkelingen en kansen

De meetvraag van de deelnemende waterschappen daalt al enige tijd. Deze neerwaartse trend wordt veroorzaakt door druk op de budgetten bij de deelnemende waterschappen, door reductie van de meetvraag door overname van 'best practices', door nieuwe beoordelingstechnieken bij de waterschappen en door verlaging van de vereiste frequentie van monitoring.

Daar staat tegenover dat bestaande diensten kunnen worden uitgebreid (bijv. bij grondwater en monsterneming van oppervlaktewater en RWZI's, maar ook waterbodemonderzoek inclusief toetsing en analyse). Hier liggen zeker kansen, een deel van deze kansen zijn gekwantificeerd en in deze begroting meegenomen.

Als gevolg van de laboratoriumfusie zijn niet alleen de analysemethoden van beide laboratoria geharmoniseerd maar ook de daarbij horende "gewichtsbepaling", het aantal ILOW-punten per methode. In enkele gevallen is ook het aantal punten per methode aangepast als gevolg van een veranderende werkwijze binnen het laboratorium.

Die puntaanpassingen hebben geen gevolgen voor het reële werkaanbod en/of de kosten van het laboratorium. De aanpassingen zijn wel van invloed op het werkaanbod uitgedrukt in ILOW-punten. De belangrijkste aanpassingen zijn die voor het metalenonderzoek en voor het complete basisonderzoek in waterbodem. Deze verandering zorgt voor een verlaging van het puntental per jaar met ca. 7% met als gevolg een verhoging van het punttarief met datzelfde percentage. Voor 2015 betreft dit een vermindering in punten van 230.000 (die vermindering treedt ook al op in 2014).

Begroting ILOW-punten Chemie 2015:

Chemisch	ILOW-punten x 1.000	%
Vechtstromen	970	33,3
Rijn en IJssel	375	12,9
Groot Salland	341	11,7
Vallei en Veluwe	531	18,2
Zuiderzeeland	373	12,8
Reest en Wieden	320	11,0
	2.910	100,0

2.4 Ontwikkeling van de formatie

Voor de kostenbeheersing is met name de personeelsformatie van belang. Op termijn, als de doelmatigheidswinst van de samenvoeging is gerealiseerd, is minder formatie nodig. In het bedrijfsplan is voorzien dat in de periode tot en met 2016 een stapsgewijze reductie in de formatie en bezetting wordt gerealiseerd tot 48,9 fte op 1 januari 2017. In deze 48,9 fte is rekening gehouden met een buffer van 2 fte om de jaarlijkse fluctuaties in de meetvraag van de waterschappen op te vangen. Het streven is op termijn een deel van de benodigde formatie in de vorm van een flexibele schil beschikbaar te houden. Bij een mutatie in de meetvraag zal de formatie bij vaststelling van de meetvraag worden heroverwogen.

De formatie van het totale laboratorium bedraagt op dit moment 49,6 fte. Dit is mede het gevolg van het feit dat vanuit Waterschap Vechtstromen geen 16,5 fte is overgegaan naar de nieuwe laboratoriumorganisatie, maar 12 fte. De formatie van Aqualysis is in 2015 daarmee 2,8 fte lager dan in het bedrijfsplan is aangegeven.

Mede als gevolg van een verminderd werkaanbod Chemie, worden 2 analisten ingewerkt op Klantenservice om de groei aan opdrachten bij Monsterneming op te vangen.

2.5 Kosten

In onderstaande tabel staan de exploitatiekosten voor 2015-2018. De kolom 2015 geeft de begroting van dit programma voor 2015 aan, de bedragen 2016-2018 geven het meerjarenperspectief (bedragen in €).

	2014	2015	2016	2017	2018
Kapitaallasten	209.800	171.600	183.200	256.100	271.300
Personeelslasten	3.226.700	3.192.000	3.264.100	3.176.400	3.239.000
Goederen en diensten	1.978.800	1.928.400	2.006.500	1.926.200	1.955.000
Verzekeringen en belastingen	23.300	23.900	24.300	24.700	25.100
Inkomsten	-150.000	-153.000	-155.300	-157.600	-160.000
Onvoorzien	134.300	90.000	90.000	90.000	90.000
Netto kosten	5.422.900	5.252.900	5.412.800	5.315.800	5.420.400

Deze bedragen worden onderbouwd in paragraaf 6

Analyses die het laboratorium technisch niet zelf kan uitvoeren, besteedt het uit. De integrale kosten hiervan worden rechtstreeks gefactureerd bij het betreffende waterschap. Dit valt buiten de begroting van Aqualysis.

Voor de uiteindelijke samenvoeging van het laboratorium van Almelo met het laboratorium in Zwolle is in 2015 € 50.000 en in 2016 € 100.000 extra kosten geraamd.

De deelnemers die zelf de monsters nemen (en dus niet in opdracht uit laten voeren door het laboratorium) zijn zelf verantwoordelijk voor het nemen van monsters en het transport ervan. De transportkosten en de kosten van een steunpunt hiervoor blijven eveneens voor rekening van de deelnemers. In de begroting is hiervoor geen bedrag opgenomen.

3 PROGRAMMA HYDROBIOLOGISCH LABORATORIUM

3.1 Taken en processen

Hydrobiologische laboratoriumwerkzaamheden worden uitgevoerd voor de waterschappen Groot Salland, Rijn en IJssel, Vallei en Veluwe, Vechtstromen en Zuiderzeeland.

Groot Salland laat het onderzoek van vegetatie/dijken ook door Aqualysis uitvoeren.

Harmonisatie met de werkwijze van het chemische laboratorium is voor hydrobiologische werkzaamheden niet relevant en soms ook niet wenselijk. Zo is het niet voor de hand liggend om de opslag van data naar één LIMS toe te schrijven. Biologische data worden opgeslagen in het recent in gebruik genomen programma DAWACO. Bovendien valt de monsterneming van hydrobiologische monsters niet onder de accreditatie, maar geldt het handboek hydrobiologie. Op dit moment is het laboratorium alleen gecertificeerd voor macrofauna. Harmonisatie op deze punten is dus niet mogelijk en ook niet nodig.

3.2 Meetvraag: ontwikkelingen en kansen

Wat betreft hydrobiologisch werk bestaat er concrete belangstelling van de waterschappen Reest en Wieden en Rijn en IJssel. Reest en Wieden heeft recent aangegeven te overwegen het hydrobiologisch werk uiterlijk op 1 januari 2017 over te dragen aan Aqualysis. Rijn en IJssel wacht op een natuurlijk moment alvorens een overdracht te overwegen, een klein deel van de werkzaamheden worden in 2015 al door Aqualysis uitgevoerd.

De exacte hydrobiologische analysevraag van Reest en Wieden en Rijn en IJssel is nog niet bekend. Duidelijk is echter dat hydrobiologische werkzaamheden zeer concrete groeikansen bieden voor Aqualysis.

Meetvraag 2015 in uren uitgedrukt:

Hydrobiologisch	urenbesteding	%
Vechtstromen	3.368	37,9
Rijn en IJssel	120	1,4
Groot Salland	2.025	22,8
Vallei en Veluwe	2.625	29,6
Zuiderzeeland	740	8,3
	8.878	100,0

3.3 Ontwikkeling van de formatie

De hydrobiologische werkzaamheden voor Vechtstromen kunnen, gegeven het actuele volume, niet in zijn geheel uitgevoerd worden door de beschikbare formatie. De formatie wordt voorsnog niet uitgebreid, in afwachting van een mogelijke beslissing van Reest en Wieden en/of Rijn en IJssel om hun werkzaamheden in Aqualysis onder te brengen. Een deel van het onderzoek zal daarom de komende jaren worden uitbesteed aan de markt.

3.4 Kosten

In onderstaande tabel staan de exploitatiekosten voor 2015-2018. De kolom 2015 geeft de begroting van dit programma voor 2015 aan, de bedragen 2016-2018 geven het meerjarenperspectief (bedragen in €).

	2014	2015	2016	2017	2018
Personeelslasten	376.400	389.600	399.300	400.100	408.000
Goederen en diensten	149.700	179.100	181.900	184.700	187.500
Verzekeringen en belastingen	1.000	1.300	1.300	1.300	1.300
Onvoorzien	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Netto kosten	537.100	580.000	592.500	596.100	606.800

Deze bedragen worden onderbouwd in paragraaf 6

Vanaf 2015 zijn alle hydrobiologische werkzaamheden voor het hydrobiologisch onderzoek (m.u.v. sialgen, diatomeeën en visstand onderzoek) voor het waterschap Vechtstromen in de begroting opgenomen. Het totale werkaanbod van Vechtstromen is niet gewijzigd t.o.v. 2014. Omdat het werkaanbod niet met de huidige formatie gerealiseerd kan worden, is voor uitbesteding van een gedeelte van deze werkzaamheden een raming van € 33.500 opgenomen.

4 INKOMSTEN/KOSTENVERDELING

4.1 Uitgangspunt

De kosten van Aqualysis worden verdeeld over de deelnemende waterschappen. Slechts een zeer klein deel van de analyses wordt verricht in opdracht van derden, zoals particulieren, gemeenten, provincies etc. De verdeling over de deelnemers betreft de netto kosten (na aftrek van inkomsten van derden).

4.2 Chemisch laboratorium

Op basis van de *verwachte* afname van diensten voor 2015, uitgedrukt in ILOW-punten, wordt in deze begroting de *voorlopige bijdrage en vergoeding* per waterschap voor 2015 vastgesteld (zie bijlage 1). Het laboratorium ontvangt maandelijks op de 1^e van de maand als voorschot 1/12 van dit bedrag.

Na afloop van het jaar wordt een eindafrekening opgesteld.

Definitieve bijdrage voor de basistaken

Aangezien een groot deel van de kosten op korte termijn vast is, wordt dit deel afgerekend op basis van de *werkelijk* afgenomen diensten in 2014 (uitgedrukt in ILOW-punten), als aandeel van het totaal werkelijk afgenomen aantal ILOW-punten in 2014. Het variabele deel van de kosten wordt afgerekend op basis van de werkelijk afgenomen diensten in 2015 (uitgedrukt in ILOW-punten), als aandeel van het totaal werkelijk afgenomen aantal ILOW-punten in 2015.

Bij de berekening van de definitieve bijdrage voor de basistaken wordt 75% van de werkelijke kosten verondersteld vaste kosten te zijn en 25% variabele kosten.

Het effect van de veranderende meetvraag wordt, door de afgesproken demping vertraagd vertaald in een veranderende bijdrage. Door deze vertraging krijgt het laboratorium de tijd om zich aan de veranderende meetvraag aan te passen. Hiermee wordt het effect verkleind dat deelnemers voor zichzelf besparingen genereren die zij deels afwentelen op de andere deelnemers.

Definitieve bijdrage voor de additionele taken chemisch laboratorium

De hoogte van de definitieve vergoeding voor de uitvoering van de additionele taken (monsterneming) wordt vastgesteld op basis van de *werkelijke* afname in 2015 (uitgedrukt in ILOW-punten), als aandeel van het totale *werkelijke* afname in 2015.

4.3 Hydrobiologisch laboratorium

Bij het hydrobiologisch laboratorium is de verdeelsleutel het aantal bestede uren. Aangezien hier voornamelijk geen overcapaciteit dreigt, wordt hier geen vertraging in de afrekening ingebouwd.

Op basis van de verwachte uren inzet wordt in deze begroting een verwachte bijdrage per waterschap vastgesteld. Het laboratorium ontvangt maandelijks op de 1^e van de maand als voorschot 1/12 van dit bedrag. Na afloop van het jaar wordt een eindafrekening opgesteld.

Voor 2016 wordt ernaar gestreefd om de verdeelsleutel ook voor het hydrobiologische laboratorium onderzoek op basis van (ILOW) punten uit te voeren.

5 FINANCIËLE BESCHOUWING 2015-2018

In dit hoofdstuk zijn onder andere de voorgeschreven begrotingsparagrafen uit artikel 4.11 van het Waterschapsbesluit opgenomen, voor zover deze aspecten aan de orde zijn.

5.1 Financiële uitgangspunten

In 2014 wordt een lening afgesloten waarmee de overname van gebouw, apparatuur en vervoermiddelen wordt gefinancierd. Het gaat om een bedrag van € 635.000. De lening zal voor 10 jaar worden afgesloten (met aflossing). Daarna zal wanneer nodig een beperkte lening worden afgesloten voor o.a. vervanging en/of aanschaf vervoermiddelen, apparatuur, een verbouwing en voor de overname van apparatuur van Vechtstromen in 2017. Voor alle leningen (tot en met 2018) is uitgegaan van een rentestand van 3%.

De salarisontwikkeling wordt geraamd op 2% op jaarbasis.

Voor goederen en diensten is gerekend met 1,5% inflatie per jaar.

Afschrijving gebeurt lineair:

- Het laboratoriumgebouw in 10 jaar (waarbij wordt afgeschreven op de overnameprijs)
- Vervoermiddelen in 5 jaar (vanaf jaar van aanschaf)
- Apparatuur, hardware en software in 5 jaar (vanaf jaar van aanschaf)

5.2 Reserves en voorzieningen

Aangezien Aqualysis alle netto-kosten verrekent met de deelnemers, zijn in principe geen reserves of voorzieningen nodig.

5.3 Investerings

In 2014 wordt € 635.000 geleend voor overname gebouw, apparatuur en vervoermiddelen van Waterschap Groot Salland.

Voor de jaren 2015 en 2016 is ruimte gereserveerd voor € 150.000 per jaar aan vervangingsinvesteringen en vanaf 2017 telkens € 250.000 per jaar. Verder wordt er in 2017 voor € 200.000 aan apparatuur van waterschap Vechtstromen overgenomen.

5.4 Financiering

Het beleid qua financiering is vastgelegd in een verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie en een Treasury-verordening.

De rentevisie is als volgt: de rente is historisch laag en zal wellicht in 2015 licht stijgen, maar zolang de economie niet aantrekt, zal die stijging niet erg groot zijn. In deze begroting is gerekend met een rente van 3%.

De kasgeldlimiet bedraagt in 2015 € 1,4 mln (= 23% van de totale lasten van de begroting). Bij de Nederlandse Waterschapsbank is een rekening-courant krediet afgesloten met een limiet van € 1 mln.

Het renterisico bedraagt in 2015 € 1,8 mln (= 30% van de totale lasten van de begroting).

5.5 Verbonden partijen

Met verbonden partijen worden rechtspersonen bedoeld waarin het waterschap een bestuurlijk en/of financieel belang heeft. Aqualysis is voor de deelnemende waterschappen een 'verbonden partij', maar heeft zelf geen verbonden partijen.

5.6 Bedrijfsvoering

Taakverdeling laboratorium en waterschappen

Het primaat voor de taken die de laboratoriumorganisatie uitvoert ligt bij de waterschappen. Dat begint bij het bepalen van het waterbeheerbeleid en de daarbij behorende informatiebehoefte. Daarnaast geeft elk waterschap via de monitoringsstrategie aan waar, wanneer en wat er gemeten wordt. Het laboratorium heeft hierin een adviserende rol. Op basis van de monitoringsstrategie volgt de opdrachtverlening aan het laboratorium. Het laboratorium stelt vervolgens een meetnetontwerp op, dat wordt afgestemd met het betreffende waterschap. Het laboratorium is vervolgens verantwoordelijk voor de monsterneming (uiteraard voor zover het waterschap die taak aan het laboratorium overdraagt), analyses en het gegevensbeheer. De gegevensanalyse is een gedeelde verantwoordelijkheid. Het laboratorium kijkt naar de individuele waarden, het waterschap naar de geaggregeerde waarden. Dat geldt eveneens voor de rapportage. De technische rapportages voor bijvoorbeeld waterbodem worden door het laboratorium opgesteld en het waterschap stelt de beleidsmatige rapportage op.

Voor waterschappen die zelf (nog) monsternemingen uitvoeren, is het waterschap zelf ook verantwoordelijk voor de wijze van monsterneming en voor het monstertransport naar het laboratorium. Daarbij geldt dat afspraken worden gemaakt met het laboratorium over het aanlevermoment.

Elke deelnemer heeft ten behoeve van een goed afgestemde dienstverlening een eigen laboratoriumsteunpunt (voorraad monsterhouders, koelmogelijkheid, etc.).

De laboratoriumorganisatie voert een standaard takenpakket uit voor de deelnemende waterschappen. In aanvulling daarop kunnen per waterschap specifieke klantwensen worden afgesproken. Deze worden vastgelegd en inzichtelijk gemaakt voor alle deelnemers aan het laboratorium, inclusief de bijbehorende kostendekkende prijs.

Informatievoorziening

Een goede informatie- en communicatievoorziening is essentieel voor het goed functioneren van het laboratorium. Deze informatiebehoefte kent drie niveaus. Bij de eerste twee niveaus gaat het daarbij vooral om de prestaties van het laboratorium en de derde vooral over de besturing en beheersing van het laboratorium.

1. Allereerst de informatie over de door het laboratorium uitgevoerde werkzaamheden, monsterneming, analyse etc.
2. Ten tweede geaggregeerde (management)informatie, waaronder bijvoorbeeld vergelijkingen tussen de waterschappen.
3. En tenslotte de verantwoordingsinformatie van het laboratorium, waaronder de bestuurlijke en financiële informatie. Een deel van deze informatie is van belang voor een individueel waterschap (één op één relatie) en een deel van deze informatie is van belang voor het collectief van de deelnemende waterschappen (één op meer relatie).

Ad 1.

Om de informatie over de uitgevoerde werkzaamheden goed te delen is een vast aanspreekpunt (de klantenservice) bij het laboratorium noodzakelijk die op de hoogte is van de waterschaps-specifieke bijzonderheden. Voor professioneel opdrachtgeverschap is kennis over laboratoriumwerkzaamheden nodig bij de deelnemende organisaties. Bovendien is er een collectief opdrachtgeversbelang, bijvoorbeeld als het gaat om afstemming over standaardisatie en harmonisatie. De klantenservice is

de schakel tussen het waterschap en de medewerkers van het laboratorium. Deze vertaalt de vragen van het waterschap naar de mogelijkheden van het laboratorium, zorgt voor beantwoording van vragen van het waterschap en denkt mee bij het opstellen van de monitorstrategie.

Ad 2.

De geaggregeerde en uniforme (management)informatie stelt de waterschappen in staat om beleidskeuzes te maken. Het gaat daarbij om management informatie van een individueel waterschap en om managementinformatie op het niveau van de gezamenlijke waterschappen. Samen met de deelnemende waterschappen wordt bepaald welke managementinformatie verzameld en beschikbaar gesteld wordt.

Ad 3.

De verantwoordingsinformatie zorgt ervoor dat de waterschappen kunnen beoordelen of het laboratorium doet wat is afgesproken en tegen de juiste prijs. De waterschappen beoordelen dit zowel individueel als opdrachtgever als in gezamenlijkheid als eigenaar van het laboratorium.

Harmonisatie

De harmonisatie van werkzaamheden wordt in 2015 verder voortgezet. Verwacht wordt in het begrotingsjaar 2015 deze harmonisatiestappen volledig te kunnen afronden.

Ondersteuning

De PIOFAC diensten worden geleverd door het waterschap Groot Salland. Hiertoe wordt een dienstverleningsovereenkomst opgesteld.

Huisvesting/verhuizing

De huisvesting wordt uiterlijk per 1 januari 2017 geconcentreerd aan de Loggerweg in Zwolle. De verhuizing vanuit Almelo zal in fasen gebeuren.

Het hydrobiologisch laboratorium blijft vooralsnog in het hoofdkantoor van Groot Salland. Wordt verhuizing naar de Loggerweg door Aqualysis gewenst geacht, dan komen de (meer)kosten hiervan ten laste van Aqualysis. Wordt deze verhuizing door Groot Salland gewenst geacht, dan komen de (meer)kosten hiervan ten laste van Groot Salland.

5.7 EMU-saldo

In het kader van een verantwoorde ontwikkeling van de economie en het monetaire stelsel binnen de landen die deelnemen aan de Economische en Monetaire Unie (EMU) zijn afspraken gemaakt over het overheidstekort. Binnen de overheid van Nederland is het aanvaardbare tekort verdeeld over het Rijk en de decentrale overheden. Voor waterschappen (als collectiviteit) geldt in 2014, dat het 0,07% van het bruto binnenlands product mag zijn. Voor 2015 zal dit niet veel afwijken. Omgerekend betekent dit voor Aqualysis een referentiewaarde van € 950.000 (16% van de omzet).

In principe zal het exploitatietekort van Aqualysis elk jaar 0 zijn, omdat alle netto-kosten worden doorberekend aan de deelnemers. Het EMU-saldo kan hoger dan 0 zijn, door investeringen en invloed van reserves of voorzieningen. Reserves en voorzieningen heeft Aqualysis (nog) niet. Per saldo blijft het EMU-saldo dus ver beneden de referentiewaarde.

5.8 Topinkomens

Organisaties die voor een groot deel met overheidsgeld worden gefinancierd, zijn verplicht om topinkomens openbaar te maken. Het gaat om inkomens die hoger zijn dan het normbedrag dat gebaseerd is op het gemiddelde salaris van ministers.

Bij Aqualysis zijn er geen personen die deze norm overschrijden.

6 EXPLOITATIEBEGROTING NAAR KOSTEN- EN OPBRENGSTSOORT

6.1 Totaaloverzicht

In onderstaande tabel staan de exploitatiekosten 2015-2018. De bedragen in kolom 2015 geeft de begroting voor dat jaar aan, de bedragen in de kolommen 2016 tot 2018 geven het meerjarenperspectief weer. Alle bedragen zijn in €.

De inkomsten (werkzaamheden voor derden) zijn als min-post opgenomen, zodat het totaal de netto-kosten aangeeft die opgebracht zullen worden door de deelnemers. De verwachte verdeling over de deelnemers is opgenomen in een bijlage 1 bij deze begroting.

	2014	2015	2016	2017	2018
Kapitaallasten	209.800	171.600	183.200	256.100	271.300
Personeelslasten	3.603.100	3.581.600	3.663.400	3.576.500	3.647.000
Goederen en diensten	2.128.500	2.107.500	2.188.400	2.110.700	2.142.500
Verzekeringen en belastingen	24.300	25.200	25.600	26.000	26.400
Inkomsten	-150.000	-153.000	-155.300	-157.600	-160.000
Onvoorzien	144.300	100.000	100.000	100.000	100.000
Netto kosten	5.960.000	5.832.900	6.005.300	5.911.700	6.027.200

6.2 Globale toelichting op de begroting 2015 naar kosten- en opbrengstsoort

(de bedragen tussen haakjes zijn uit de begroting 2014)

Rente en afschrijving 171.600 (209.800)

De afschrijvingen voor huisvesting, apparatuur, vervoermiddelen en vervangingsinvesteringen worden geraamd op € 151.200. De rente voor financiering van de genoemde activa bedraagt € 20.400. De toename van kosten in 2017 is gedeeltelijk een gevolg van overname apparatuur van waterschap Vechtstromen.

Personeelslasten 3.581.600 (3.603.100)

Bij de berekening is uitgegaan van de huidige formatie van Aqualysis. Het aantal fte's is wat lager dan het aantal dat in het Bedrijfsplan nodig werd geacht. Er is enige ruimte voor inhuur van specialistische kennis opgenomen. Vanaf 2017 wordt rekening gehouden met een besparing op de formatie conform het bedrijfsplan. Ook de kosten voor flankerend personeelsbeleid, ca. € 50.000, is vanaf 2017 niet meer opgenomen.

Goederen en diensten 2.107.500 (2.128.500)

Deze post is voor 2015 aangepast aan de dalende meetvraag en met de prijsindex en is als volgt gespecificeerd:

Gebruiksgoederen	243.000
Verbruiksgoederen	664.500
Energie en water	125.000
Huur onroerende goederen	89.300
Onderhoud door derden	337.000
Dienstverlening WGS PIOFAC	391.200
Overige diensten door derden	207.500
Projectkosten	50.000
	<u>2.107.500</u>

De kosten voor Gebruiksgoederen zijn € 110.000 hoger geraamd i.v.m. licentiekosten Oracle en aanschaf van computerapparatuur/telecommunicatie. De kosten voor aanschaf computerapparatuur en telecommunicatiemiddelen waren in 2014 begroot binnen de ondersteuningskosten WGS.

De Verbruiksgoederen bestaan voor € 425.000 uit laboratorium materialen en voor € 175.000 aan verbruik chemicaliën. De kosten dienstverlening WGS PIOFAC is berekend over 6% van de directe kosten. Dit bedrag is incl. BTW. Projectkosten dienen voor het inregelen van de nieuwe organisatie. Voor 2015 is hiervoor € 50.000 begroot, voor 2016 € 100.000 vanwege de volledige integratie in 2017. Vanaf 2017 zijn hiervoor geen kosten meer begroot.

Inkomsten van derden 153.000 (150.000)

Het gaat hier om analyses die worden uitgevoerd in opdracht van partijen die geen deelnemer zijn van de GR (particulieren, gemeenten, provincies, etc.).

Onvoorzien 100.000 (144.300)

Voor de jaren 2015-2018 wordt, omdat er nog geen realisatie cijfers bekend zijn, een bedrag van € 100.000 opgenomen.

BIJLAGE 1: VOORLOPIGE BIJDRAGE PER WATERSCHAP VOOR 2015

Bijdrage Chemisch	% voor 2015	2014	2015
Vechtstromen	33,3	1.743.000	1.751.000
Rijn en IJssel	12,9	827.500	676.900
Groot Salland	11,7	624.200	615.500
Vallei en Veluwe	18,2	1.072.100	958.500
Zuiderzeeland	12,8	651.800	673.300
Reest en Wieden	11,0	504.300	577.600
Totaal	100,0	5.422.900	5.252.900

Bijdrage Hydrobiologisch	% voor 2015	2014	2015
Vechtstromen	37,9	176.100	220.000
Rijn en IJssel	1,4	0	7.800
Groot Salland	22,8	139.000	132.300
Vallei en Veluwe	29,6	163.900	171.500
Zuiderzeeland	8,3	58.100	48.300
Totaal	100,0	537.100	580.000

Totalen		5.960.000	5.832.900
----------------	--	------------------	------------------